

Høringsdokument til søknad om toårig prosjekt Nasjonal kvensk bibliotekjeneste – oppsummering av høringsrunde

Dokumentet ble sendt på høring til en rekke bibliotek, institusjoner, organisasjoner og enkeltpersoner 25. november 2015, med høringsfrist 11. desember. Det ble gjort en supplerende utsending i januar til institusjoner/personer som av ulike grunner hadde falt ut av adresselista, med ny høringsfrist 20. januar 2016.

I alt er det mottatt 13 hørings svar fra følgende institusjoner/personer:

Arvid Petterson, historiker og forfatter

Einar Niemi, professor em. i historie, UiT Norges arktiske universitet

Halti kvenkultursenter IKS/Haltiin Kväänisentteri, v/daglig leder Pål Vegard Eriksen

Helga Kristine Pettersen, bibliotekar, Vadsø vg. skoles bibliotek

Kainun institutti – Kvensk institutt, v/daglig leder Hilde Skanke

Kaisa Maliniemi, avdelingsleder Ruija Museum

Kvenlandsforbundet/Kveenimaayhistys, v/Bjørnar Seppola

Leena Niiranen (Institutt for språkvitenskap, UiT) og Anitta Viinikka-Kallinen (Institutt for kultur og litteratur, UiT)

Liisa Koivulehto, journalist, avisa Ruijan Kaiku

Nina Merete Austad, rådgiver – samisk språk, kultur og samfunn, Finnmark fylkeskommune

Norsk-finsk forbund/Norjalais-suomalainen liitto, v/Nils Petter Pedersen

Norske kveners forbund/Ruijan kveeniliitto, v/Trygg Jakola

Språkrådet, v/seksjonssjef Daniel Ims og rådgiver Katriina Pedersen

Svarene kan oppsummeres og grupperes slik, med Prosjektgruppas kommentar fortløpende:

NAVNEFORMER

- «Bibliotekjenesten må ha parallell norsk og kvensk navneform.»
Kommentar: Tas til følge.
- «Kvensk navneform på institusjoner og bibliografi må nevnes parallelt med norsk navneform.»
Kommentar: Tas til følge.
- «Feil navneform på Ruija museum.»
Kommentar: Tas til følge. Museet i Vadsø er i en prosess med navneendring. I dokumentet skal vi bruke navneformen Ruija kvenmuseum-Vadsø museum når vi refererer til prosjektmøter og kontakt med avdelingsleder første halvår av 2015.

MINORITETSGRUPPA KVENER/NORSKFINNER. ANTALL, DEFINISJON, HISTORIE

- «Begrepet «innvandrere» er problematisk.»
Kommentar: Tas til følge. Ordbruken justeres der det er nødvendig.

- «Det er problematisk å tallfeste antall kvener. Det er uheldig å nevne et bestemt tall i høringsdokumentet.»
Kommentar: Tas til følge. Antall og definisjon er omdiskutert, og ordbruken justeres.
- «I følge dokumentet kom kvenene fra «nordlige deler av Finland og Sverige». Må rettes opp til «Finland og nordlige deler av Sverige».
Kommentar: Tas til følge.
- «Feil/upresis omtale av bruken av de likestilte begrepene kvener og norskfinner som navn på minoriteten.»
Kommentar: Tatt til følge og retta opp i dokumentet under høringsrunden.
- «Fornorsking er ikke nevnt i høringsdokumentet.»
Kommentar: Tas til følge. Et avsnitt om fornorskingen og dens følger tas inn i prosjektdokumentet.
- «Referanse til ELDIA-rapporten mangler.»
Kommentar: Tas til følge.

BEHOV FOR TJENESTEN

- «Det er ikke etterspørsel etter en tjeneste for kvenskspråklig litteratur, siden det er så få personer som kan lese kvensk.»
Kommentar: Kvensk bibliotektjeneste har et bredere fokus. Det handler ikke bare om litteratur skrevet på kvensk språk, men å informere om og formidle litteratur om kvenske/norskfinske forhold.
- «Det er uklart hvem sine behov tjenesten skal dekke.»
Kommentar: Høringsdokumentet redegjør for dette i forprosjektet. Bibliotekene har et samfunnsoppdrag som gjelder både tjenester for nasjonale minoriteter og tjenester som dekker behovet for kunnskap om minoritetene i samfunnet for øvrig.
- «Det er ikke dokumentert at det er behov for en slik tjeneste.»
Kommentar: Høringsdokumentet redegjør for dette i forprosjektet. Bibliotekene har et samfunnsoppdrag som gjelder både tjenester for nasjonale minoriteter og tjenester som dekker behovet for kunnskap om minoritetene i samfunnet for øvrig.

ØKONOMI, RESSURSBRUK, FORHOLD TIL FINSK BIBLIOTEKTJENESTE

- «Tjenesten «spiser» statlige midler som er avsatt til revitalisering av kvensk.»
Kommentar: Vi søker midler fra Nasjonalbiblioteket, ikke fra midler øremerket til revitalisering av kvensk språk.
- «Kvensk bibliotektjeneste bør innlemmes i Finsk bibliotektjeneste.»
Kommentar: Finsk bibliotektjeneste er innretta mot anskaffelse, utlån og formidling av finskspråklig litteratur. Kvensk bibliotektjeneste har et annet fokus, siden den både skal formidle kvenskspråklig litteratur og litteratur om den kvenske/norskfinske minoritetsgruppa på alle språk. Det er behov for begge tjenester, men de kan dra vekslar på hverandre, utnytte felles ressurser og utfylle hverandre.

- «Tjenesten går på bekostning av Finsk bibliotekstjeneste.»
Kommentar: Kvensk bibliotekstjeneste blir en eget, sjølstendig bibliotekstjeneste. Kvensk bibliotekstjeneste kan fungere som brobygger mellom kvenske og norskfinske miljøer, siden den skal formidle litteratur om kvensk/norskfinsk historie, språk og kultur på alle språk.
- «Det kan synes som begrunnelsen for tjenesten er å opprette lønna stillinger i administrasjonen.»
Kommentar: Tjenesten ble initiert av representanter fra de kvenske miljøene, og miljøene har kommet med innspill underveis.

PROSJEKTORGANISERING

- «Det bør være mer involvering av kvener/brukermedvirkning i prosjektet.»
Kommentar: Prosjektet skal utvikle en faglig tjeneste. Brukermedvirkning sikres ved at de kvenske miljøene er skrevet inn i prosjektet med rolle som konsultative samtalepartnere, med tilstrekkelig mulighet til å komme med innspill til utforming av tjenesten.
- «Det er uheldig at ressursene blir spredd geografisk i Nord-Norge.»
Kommentar: Det er viktig å bygge på ressursene som finnes i de ulike områdene for kvenske/norskfinske miljø.
- «Prosjektet drives uten særlig involvering av andre enn biblioteksektoren.»
Kommentar: Flere aktører er involvert, f.eks. Halti kvenkultursenter, UiT Norges arktiske universitet, Kvensk institutt, Ruija kvenmuseum-Vadsø museum. Punktet om organisering vil bli gjort klarere, slik at det går fram at det skal inngås forpliktende avtaler med alle samarbeidspartnere om levering av faglige bidrag og sjølstendig ansvar for oppfølging av avtalen.
- «Omtalen av Halti kvenkultursenter er ufullstendig.»
Kommentar: Prosjektdokumentet tar ikke sikte på å omtale virksomheten ved de enkelte institusjonene i sin helhet. For Haltis vedkommende vil vi supplere med relevant informasjon om formidlingsarbeidet som gjøres ved senteret.
- «Prosjektet bør vurdere å ta med Nordkalottbiblioteket i Övertorneå som konsultativ partner.»
Kommentar: Nordkalottbiblioteket har allerede en konsultativ rolle, siden det er inkludert i dokumentets formulering «Bibliotekmiljø, fagmiljø og interesseorganisasjoner som arbeider for bibliotekstjenester for meänkieli i Sverige».

ANNET

- «Uklar omtale av kvenkorpus ved Universitetet.»
Kommentar: Tas til følge. Omformuleres til å knytte seg til/synliggjøre eksisterende kvenkorpus ved faginstitutionene.

- «I avsnittet «Litteraturproduksjon» bør formuleringen «peke på» erstattes med «ta initiativ til».»
Kommentar: Tas til følge.
- «Kvensk institutt har hatt «språkreir/språkbud», ikke «språkleir» for barnehagebarn.»
Kommentar: Tas til følge.
- «Prosjektet bør vurdere om læremiddel skal være et eget fokusområde.»
Kommentar: Læremiddel skal ikke ha hovedfokus i bibliotek-tjenesten, men vil bli inkludert under andre fokusområder der det er relevant.
- «Det bør presiseres hva som menes med begrepet revitalisering, og hvordan det skal arbeides med revitalisering i prosjektet.»
Kommentar: Bibliotek-tjenesten skal ikke selv være revitaliseringsaktør, men være til støtte for revitaliseringsarbeid som gjøres av andre.
- «Finnmark fylkeskommune er ikke oppført som adressat.»
Kommentar: Representanter fra Finnmark fylkeskommune er med i prosjekt-gruppa. Det politiske nivået i fylkeskommunen må ta stilling når det eventuelt skal etableres en permanent tjeneste.